

Hướng dẫn soạn văn trả lời câu hỏi bài Ôn tập về dấu câu

I. Công dụng

Câu 1 – Công dụng (Trang 149 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Đặt các dấu chấm (.), dấu chấm hỏi (?), dấu chấm than (!) vào chỗ thích hợp có dấu ngoặc đơn. Giải thích vì sao em lại đặt các dấu câu như vậy.

a) Ôi thôi, chú mày ơi ( ) Chú mày có lớn mà chẳng có khôn.

(Theo Tô Hoài)

b) Con có nhận ra con không ( )

(Theo Tạ Duy Anh)

c) Cá ơi, giúp tôi với ( ) Thương tôi với ( )

(Theo Ông lão đánh cá và con cá vàng)

d) Giời chớm hè ( ) Cây cối um tùm ( ) Cả làng thơm ( )

(Theo Duy Khán)

Trả lời:

a) Ôi thôi, chú mày ơi! Chú mày có lớn mà chẳng có khôn.

– Dấu chấm than: bộc lộ cảm xúc.

b) Con có nhận ra con không?

– Dấu hỏi chấm biểu thị câu hỏi.

c) Cá ơi, giúp tôi với! Thương tôi với!

– Dấu chấm than: dùng trong câu cầu khiến.

d) Giời chớm hè. Cây cối um tùm. Cả làng thơm.

– Dấu chấm kết thúc câu kể.

Câu 2 – Công dụng (Trang 149 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Cách dùng các dấu chấm, dấu chấm hỏi và dấu chấm than trong những câu sau có gì đặc biệt?

a) Tôi phải bảo:

– Được, chú mình cứ nói thẳng thừng ra nào.

[...] Rồi, với điệu bộ khinh khỉnh, tôi mắng:

– [...] Thôi, im cái điệu hát mưa dầm sùi sụt ấy đi.

(Tô Hoài)

b) AFP đưa tin theo cách ốm ờ: “Họ là 80 người sức lực khá tốt nhưng hơi gầy”(!?).

(Theo Nguyễn Tuân)

Trả lời:

a) Dùng dấu chấm trong những câu cầu khiến thứ hai và thứ tư → Đặc biệt khi dùng dấu chấm để biểu thị thái độ nghi ngờ hoặc châm biếm.

b) Dấu chấm than và dấu chấm hỏi đặt liền nhau trong ngoặc đơn → biểu thị thái độ nghi ngờ, mỉa mai, châm biếm.

II. Chữa một số lỗi thường gặp

Câu 1 – Chữa một số lỗi thường gặp (Trang 150 SGK ngữ văn 6 tập 2)

So sánh cách dùng dấu câu trong từng cặp câu dưới đây.

a)

– “Đệ nhất kì quan Phong Nha” nằm trong một quần thể hang động thuộc khối núi đá vôi Kẻ Bàng ở miền tây Quảng Bình. Có thể tới Phong Nha rất dễ dàng bằng hai con đường [...]

(Trần Hoàng)

– “Đệ nhất kì quan Phong Nha” nằm trong một quần thể hang động thuộc khối núi đá vôi Kẻ Bàng ở miền tây Quảng Bình, có thể tới Phong Nha rất dễ dàng bằng hai con đường.

b)

– Nơi đây vừa có nét hoang sơ, bí hiểm. Lại vừa rất thanh thoát và giàu chất thơ.

– Nơi đây vừa có nét hoang sơ, bí hiểm; lại vừa rất thanh thoát và giàu chất thơ.

(Trần Hoàng)

Trả lời:

a) Cách viết thứ nhất: Tách hai câu bằng dấu chấm → rõ ràng về nghĩa trong cách trình bày.

Cách viết thứ 2: Khi sử dụng dấu phẩy sẽ tạo thành câu ghép với hai vế không có sự logic về mặt nghĩa.

b) Cách viết thứ nhất: Sử dụng dấu chấm để kết thúc làm cho các vế của một câu bị chia cắt, không liền mạch.

Cách viết thứ hai: Hợp lý và diễn tả liền mạch các tính chất được thể hiện trong vị ngữ.

Câu 2 – Chữa một số lỗi thường gặp (Trang 151 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Cách dùng dấu chấm hỏi và dấu chấm than trong các câu dưới đây vì sao không đúng? Hãy chữa lại các dấu câu ấy cho đúng.

a) Tôi chẳng tìm thấy ở tôi một năng khiếu gì? Và không hiểu vì sao tôi không thể thân với Mèo như trước kia được nữa? Chỉ cần một lỗi nhỏ ở nó là tôi gắt um lên.

b) Tôi chẳng tìm thấy ở tôi một năng khiếu gì. Và không hiểu vì sao tôi không thể thân với Mèo như trước kia được nữa. Chỉ cần một lỗi nhỏ ở nó là tôi gắt um lên!

(Tạ Duy Anh)

Trả lời:

a) Các câu thứ nhất và thứ hai trong đoạn (a) là những câu kể diễn tả suy nghĩ của nhân vật, sử dụng dấu chấm hỏi là sai.

Chữa: Thay bằng dấu chấm vì đây là câu trần thuật.

b) Câu cuối trong đoạn (b) là câu trần thuật, dùng dấu chấm than là sai.

Chữa: Thay bằng dấu chấm vì đây là câu trần thuật.

III. Luyện tập

Câu 1 – Luyện tập (Trang 151 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Đặt dấu chấm vào những chỗ thích hợp trong đoạn văn sau đây:

Tuy rét vẫn kéo dài, mùa xuân đã đến bên bờ sông Lương mùa xuân đã điểm các chùm hoa gạo đỏ mọng trên những cành cây gạo chót vót giữa trời và trái màu lúa non sáng dịu lên khắp mặt đất mới cách ít ngày còn trần trụi đen xám trên những bãi đất phù sa mịn hồng mon mơn, các vòm cây quanh năm xanh um đã dần dần chuyển màu lốm đốm, như được rắc thêm một lớp bụi phấn hung vàng: các vườn nhãn, vườn vải đang trở hoa [...] Mùa xuân đã đến những buổi chiều hừng ấm, từng đàn chim én từ dãy núi biếc đằng xa bay tới, lượn vòng trên những bến đò, đuổi nhau xập xè bên những mái nhà tỏa khói những ngày mưa phùn, người ta thấy trên mấy bãi soi dài nổi lên đây đó ở giữa sông, những con giang, con sếu cao gần bằng người, không biết từ đâu về, theo nhau lững thững bước thấp thoáng trong bụi mưa trắng xóa có những buổi, cả một quãng sông phía gần chân núi bỗng rợp đi vì hàng nghìn đôi cánh của những đàn sâm cầm tới tấp sà xuống, chẳng khác nào từng đám mây bông rụng xuống, tan biến trong các đầm bãi rậm rạp lau sậy.

Trả lời:

Cách đặt dấu chấm câu cho đoạn văn:

– Tuy rét...bờ sông Lương.

- Mùa xuân...đen xám.
- Trên những bãi đất phù sa...đã đến.
- Những buổi chiều...tòà khói.
- Những ngày mưa phùn...trắng xóa.

Câu 2 – Luyện tập (Trang 151 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Đoạn đối thoại dưới đây có dấu chấm hỏi nào dùng chưa đúng không? Vì sao?

- Bạn đã đến thăm động Phong Nha chưa?
- Chưa? Thế còn bạn đã đến chưa?
- Mình đến rồi. Nếu tới đó, bạn mới hiểu vì sao mọi người lại thích đến thăm động như vậy?

Trả lời:

- Chưa? → sử dụng sai, ở đây phải là dấu chấm, thể hiện câu trả lời.
- Nếu tới đó, bạn mới hiểu vì sao mọi người lại đến thăm động như vậy? → Dấu chấm hỏi ở cuối câu thay bằng dấu chấm, vì câu này là câu trần thuật.

Câu 3 – Luyện tập (Trang 152 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Hãy đặt dấu chấm than vào cuối câu thích hợp:

- Động Phong Nha thật đúng là “Đệ nhất kì quan” của nước ta
- Chúng tôi xin mời các bạn hãy đến thăm động Phong Nha quê tôi
- Động Phong Nha còn cất giữ bao điều huyền bí, thú vị, hấp dẫn mà con người vẫn chưa biết hết.

Trả lời:

- Động Phong Nha thật đúng là “Đệ nhất kì quan” của nước ta!
- Chúng tôi xin mời các bạn hãy đến thăm Động Phong Nha quê tôi!
- Động Phong Nha còn cất giữ biết bao điều huyền bí, thú vị, hấp dẫn mà con người chưa biết hết.

Câu 4 – Luyện tập (Trang 152 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Đặt dấu câu thích hợp vào chỗ có dấu ngoặc đơn dưới đây:

Chị Cốc liền quát lớn:

– Mày nói gì ( )

– Lạy chị, em nói gì đâu ( )

Rồi Dế Choắt lúi vào ( )

– Chối hả ( ) Chối này ( ) Chối này ( )

Mỗi câu “Chối này” chị Cốc lại giáng một mỏ xuống ( )

(Theo Tô Hoài)

Trả lời:

– Mày nói gì?

– Lạy chị, em nói gì đâu!

– Rồi Dế Choắt lúi vào.

– Chối hả! Chối này! Chối này!

Mỗi câu “Chối này” chị Cốc lại giáng một mỏ xuống.

Câu 5 – Luyện tập (Trang 152 SGK ngữ văn 6 tập 2)

Chính tả (nghe – viết): Bức thư của thủ lĩnh da đỏ (từ Đối với đồng bào tôi đến kí ức của người da đỏ).

Trả lời:

[...] Đối với đồng bào tôi, mỗi tác đất là thiêng liêng, mỗi lá thông óng ánh, mỗi bờ cát, mỗi hạt sương long lanh trong những cánh rừng rậm rạp, mỗi bãi đất hoang và tiếng thì thầm của côn trùng là những điều thiêng liêng trong kí ức và kinh nghiệm của đồng bào tôi. Những dòng nhựa chảy trong cây cối cũng mang trong đó kí ức của người da đỏ.